

Tervise- ja sotsiaalvaldkonna lõimimise eesmärk on muuta teenused inimesekeskseks ja terviklikuks, kus süsteemid toimivad rohkem koos ja inimest juhatakse sujuvalt vajaliku abini.

Miks vajame muutusi?

- › **Rahvastiku vananedes kasvab tervise- ja sotsiaalteenuste saajate ja vajajate arv.** Inimesed ekslevad ja otsivad abi kahe süsteemi vahel, kuid terviklik vaade inimese abivajadustele puudub.
- › **Teenuste killustatuse tõttu ei saa inimene õigeaegselt abi.** Inimene jõuab vajalike teenusteni liiga hilja, kasutatakse dubleerivalt abi või loobutakse üldse abi otsimisest. Samas süvenevad tervise- ja sotsiaalsed probleemid.
- › **Varane ennetus on vähene.** Keskendume praegu hilisele ja kulukale ravile, järelravile ja sotsiaalsete probleemide tagajärgedele.
- › **Koostöö teenuseosutajate vahel on nõrk.** Esmatasandi tervishoid, eriarstiabi, kiirabi, haiguste ennetus ja sotsiaalteenused toimivad eraldiseisvalt. Ülevaade oma piirkonna kompleksse teenusvajadusega riskirühmadest ja koostööpartneritest sageli puudub.

Mis muutub inimeste jaoks?

- › **Keeruka abivajadusega inimesele tekib üks teekond, millel ta saab just temale sobiva abi,** mis katab nii tervishoiu- kui sotsiaalteenuseid. Enam ei pea ise ekslema erinevate süsteemide rägastikus.
- › **Sihtrühmaks** on riskirühma kuuluvad inimesed, kellel on samaaegselt erinevad terviseprobleemid ja sotsiaalsed vajadused ning ei tule ise oma tervise- ja sotsiaalprobleemidega toime.
- › **Tee abini on lihtsam ja selgem.** Kõige olulisem muutus on, et mitme samaaegse vajadusega inimene ei pea enam ise oma teekonda süsteemis kokku panema - ei pea ise otsima, kuhu pöörduda ega sama infot korduvalt esitama. Abi korraldatakse inimese vajadustest lähtudes ning erinevad spetsialistid teevad ise koostööd.
- › **Inimene saab toeks terviseteejuhi.** Spetsialisti, kes ühendab vajalikud teenused ühtseks lahenduseks ja spetsialistid ühtseks tugimeeskonnaks. Koos inimesega seatakse eesmärgid ja planeeritakse, järgmised sammud. Vajadusel kaasatakse lähedasi.
- › **Abi inimesele muutub järjepidevaks.** Terviseteejuht koos tugimeeskonnaga aitab inimesel jõuda vajalike teenusteni. Vajadusel korraldab (saatekirja alusel) spetsialisti juurde vastuvõtu, broneerib aja, toetab ravimite ja abivahendite hankimisel jms.
- › **Tekib parem ülevaade oma tervises seisundist ja tervise hoidmise võimalusest.** Inimese ja lähedaste teadlikkus tervises seisundist, selle põhjustest ja abi võimalustest paraneb. Inimesel tekib ülevaade, kuidas ja mida saab ta teha selleks, et aidata kaasa enda toimetuleku ja heaolu hoidmisele.

Iga inimese jaoks muutub, et kõik osapooled väärtustavad senisest enam tervise hoidmist ja haiguste ennetust

Mis muutub teenuseosutajate jaoks?

- › **Tekib ühine koostöömudel.** Luuakse maakonnapõhised healupiirkonnad ja igas piirkonnas TERVishoiu ja sotsiaalvaldkonna teenuseosutajate Integreeritud Koostööorganisatsioonid (**TERVIK**), mis juhib valdkondade ülest koostööd ja arengut.
- › **TERVIKuga liituvad healupiirkonna teenuseosutajad.** Kohustuslik on ühineda perearstiabi osutajatel, (maakonna) haiglatel ja kohalikel omavalitsustel (KOV). Teistele on liitumine vabatahtlik. **1.11.2027** peavad TERVIKud olema moodustatud.
- › **Omavalitsuste koostöö tervisevaldkonnaga muutub süsteemsemaks.** Tugevneb nende roll ühises abi planeerimises ja korralduses. Nii liiguvad inimesed nende teenuste vahel sujuvamalt ning sotsiaaltöötajatel jääb tänu terviseteejuhi toele rohkem aega tegeleda keerulisemate juhtumitega.
- › **Andme- ja infovahetus muutub operatiivseks mõlemas valdkonnas.** Praegu on tervishoiu ja sotsiaalvaldkonna infosüsteemid eraldi ega võimalda piisavat ja sujuvat andmevahetust. Reformiga luuakse võimalus kasutada sotsiaal- ja terviseandmeid koos ning koondada inimese jaoks vajalik info ühte vaatesse – healuplaani. Nii ei pea inimene enam ise infot kandma ega sama lugu mitu korda rääkima.
- › **Kasvab perearstide keskne roll.** Perearstid ja tervisekeskused jäävad peamiseks osapoolaks, kes igapäevaselt meeskonnapõhiselt inimest toetavad.
- › **Koostöö kavandatakse maakonna tasandil.** TERVIKu moodustaja ja eestvedaja on kas maakonnahaigla või kohalike omavalitsuste koostööorganisatsioon.

► Mis on healupiirkond, koostöökogu, TERVIK ja kes on terviseteejuht?

- **Healupiirkond** loob selge raamistiku tervishoiu ja sotsiaalvaldkonna koostööle. Eesmärgid seotakse konkreetse piirkonna elanike tervise ja heaolu parandamisega.
- **Koostöökogu** moodustatakse igas healupiirkonnas. Sellesse kuuluvad riigi esindajatena Sotsiaalministeeriumi või selle haldusala asutuse, Tervisekassa ning healupiirkonna KOVide esindajad.
- **TERVishoiu ja sotsiaalvaldkonna teenuseosutajate Integreeritud Koostööorganisatsioonid ehk TERVIK** koondab healupiirkonna tervishoiu- ja sotsiaalteenuse pakkujad. Teineteisega arvestades pakutakse teenuseid nii, et need viivad kokkulepitud eesmärkideni. Koostööd motiveerib ja toetab tulemuspõhine rahastamine.
- **Terviseteejuht** pakub keeruka abivajadusega inimesele valdkondadeülest koordineeritud teenust. Ta koostab inimesele healuplaani, mis aitab spetsialistidel näha tervikpilti ja toetab inimest teenuseosutajate vahel liikumisel ja suunamisel. Healuplaan aitab ka inimesel endal oma probleemidega paremini toime tulla.

TERVishoiu ja sotsiaalvaldkonna teenuseosutajate Integreeritud Koostööorganisatsioonid ehk TERVIKu ajaetapid

1. november 2027

TERVIKud peavad olema moodustatud.

1. mai 2028

Käivitub strateegiline koostöö juhtimine (koostöökogud, healuprofiilid, IT-lahendused, juhtimislaud).

1. mai 2028

Terviseteejuhid asuvad tööle ja käivitub valdkondade ülene koordineeritud teenus.